

Inatsisartuni sulineq pillugu paasissutissiisarneq

Aamma Inatsisartuni ataatsimiinnermik aqutsineq pillugu nalinginnaasumik paasissutissiisarnermi atugassamik Inatsisartuni ataatsimiinnermik aqutsineq pillugu ilitser-suusiortoqarnissaa Siulittaasoqarfiup sulissutiginiarpaa. Aamma innuttaasut paasissutissanik taamaattunik nalinginnaasumik pissarsinnaalernissaat pingaaruteqarpoq, soorluttaaq Inatsisartuni ataatsimiinnerit qanoq ingerlasarnerut imaluunniit tamatta Inatsisartuni qanoq atuuffeqarnerput innuttaasunit nalornissutigineqassanngitsut.

Innuttaasunik Inatsisartunillu oqaloqateqarneq

Qinikkat ataatsimut tunngavigisassaat aammalu atuuffitsinnut qanoq paasinninnerput pillugit Inatsisartunut ilaasortat ingerlaavartumik oqaloqatigisarnissaat anner-tuumik pisariaqartinneqartoq Inatsisartut Siulittaasu-attut paasivara. Taamaattumik qinigaaffimmi matumani Inatsisartuni sulineq pillugu paasissutissatigut atortunik suliarinninnermi ilanngussilersaarpunga.

Inatsisit nutaat suleriaatsillu UKA 09-mi akuersissutigineqartut

Siulittaasoqarfiup suleriaasia

Siulittaasoqarfik pillugu Inatsisartut suleriaasianni allasimasut saniatigut suleriaatsimik Siulittaasoqarfimmut immikkut atuuttumik Siulittaasoqarfik siullerpaamik atuutsilerpoq. Siulittaasoqarfimmi suleriaatsimik immikkut ittumik pilersitsinissamik Siulittaasoqarfiup kissaateqarneranut atasumik tamanna pivoq.

Ataatsimiitaliat allat suleriaasii

Aammattaq ataatsimiitaliami sulinermut suleriaatsimik ataatsimiitaliat ilanngussippot, taakkulu ataatsimiitaliamit ataatsimiitaliamut imarisamik nikerarsinnaappot.

Siulittaasup aningaasartuutaanut malittareqqusat

Inatsisartut Siulittaasuata ilassinninnernut angalanernullu aningaasartuuteqartarneranut, akeqanngitsunik ajunngitsorsiaanun tunissutisarnanernullu malittareqqusaliortoqarpoq, taakkulu ulloq 1. januar 2010-mi atuutilissapput.

Ombudsmandi pillugu inatsit nutaaq

Ombudsmandip ingerlatai pillugit inatsit nutaaq UKA 09-mi Inatsisartunit akuersissutigineqarpoq. Ombudsmandeqarfik 1994-imili pilersinneqarmat inatsit nutarterneqanngilaq aammalu ineriartor- neq misilittagarilikkallu nutaat eqqarsaatigalugit tamatuma nu- tarternissaa pisariaqalersimavoq.

Naalakkersuinikkut sulinermut aningaasatigut tapiissuteqartar- neq pillugu inatsimmi allannguutit

Naalakkersuinikkut sulinermut aningaasatigut tapiissutit ersaris- suunissaannik kissaateqartoqarnera aallaavigalugu naalakker- suinikkut sulinermut aningaasatigut tapiissuteqartar- neq pillugu inatsisip allanngortinneqarnera Inatsisartut UKA 09-mi akuersis- sutigaat, tassungalu atatillugu naalakkersuinikkut sulinermut aningaasatigut tapiissutinut aningaasaliissutit killilerneqarput, taamaalluni Allattoqarfiup allaffissorneranut aningaasaliissu- tinit taamaallaat allaffissor- nikkut sulianut matussusi- alerlutik aammalu partiit iluminni allaffissor- nikkut sulisuinut aningaasaliis- sutit ilaatinneqarunnaarlutik.

Taamaalluni naalakkersuinikkut sulinermut aningaasatigut ta- piissutit aningaasanut inatsit aqqutigalugu tunniunneqartartut ersarinnerulersinneqarput.

Missingersuusioner- mut inatsisip ukioq man- naannaq atuuttussamik allanngortinneqarnera.

Missingersuusioner- mut inatsimmi allannguummik aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik Naalakkersuisut naammassin- sinnaanerannik aammalu UKA 09-p naammassinnginnerani Inatsi- sartut suliaralugu angumerinnissinnaanissaannik qulakkeerisumik allannguummik Inatsisartut akuersissuteqarput. Taamaalluni 2010-mut aningaasanut inatsimmi akuersinissamat 2009-mi piffissaritinneqartup Inatsisartunit sivitsorneqarnissaa pisaria- qartinneqarpoq, piffissaritarlu tamanna kingusinnerpaamik ulloq 15. novemberimi pisussatut missingersuusioner- mut inatsimmi aalajangersarneqarsimalluni.

Inatsimmut allannguut tamanna aamma kommunit missingersuusi- ornerannut 1. decemberi nallertinnagu akuerineqartussanut pif- fissaritinneqartumut sunniuteqarpoq, taamaattumillu kommunit 2010-mut missingersuusionerannut piffissaritinneqartoq aamma sivitsorneqartariaqarluni.

Inatsisip allannguutaa tamanna akuerineqarnermi kingorna inger- laannartumik atuutilerpoq aammalu 1. januar 2010-mi ingerlaan- nartumik atorunnaassalluni.

2010-mi upernaakkut ataatsimiinneq

Upernaakkut ataatsimiinnerup ulloq 9. april 2010-mi aallartinnis- saa pillugu aalajanger- nermikkut Inatsisartut ukiakkut ataatsimiin- neq naggaserpaat. Tamatuma kingunerisaanik immikkoortunik UPA10-mi oqaluuserineqartussatut kissaatigineqartunik tunnius- sinissamat killiliunneqarpoq ulloq 5. marts 2010 nal. 12.00.

Lions Clubip eqqumiitsuliornermut aningaasaateqarfianit Hans Lyngep qalipagaa

Ulloq 19. november 2009-mi annikinnerusumik malunnartitsiniar- nikkut Lions Clubip eqqumiitsuliornermut aningaasaateqarfianit Hans Lyngep qalipagaa Inatsisartunit qaqugumulluunniit kingor- nunneqartussanngorlugu pigineqartussanngorlugulu Inatsisartu- nut tunniunneqarpoq.

Qalipagaq ukiorpassuarni inersuarmi ataatsimiittarfimmiippoq aammalu allamik aalajangiisoqarnissaata tungaanut Inatsisartu- nut ilaasortanut inersuarmillu takuniaasorpasuarnut nuannaaru- taasumik inersuarmi nivingaannassalluni.

INATSIARTUT
PARLIAMENT OF GREENLAND

NUTAARSIASSAT
2009-mi ukiup affaata aappaa

NILS BAUM

Eqqarsaatissiissutitut aallaqqaasiutit

"Pissaaneqartussatut inunngortitaanngikkaanni - imaluunniit amerlanerunerput nukittunerunerpulluunniit pissutigalugit pissaaneqaliinnanngikkutta - taava inuiaqatigiit qanoq siulersorneqassappat? Siuttut sulinissaminni qanoq tunngavilersussappat?" (Platonimit issuagaq)

Kristusip inunngornera ukiunik 400-nik sioqqullugu Platon imminut taama aperivoq. Apeqqut tamanna ukioq 2009-mi sulituuppoq. Aqutsinerli qanoq tunngavilerneqassanersoq pillugu apeqqummut Platonip akissutaa tassatuaavoq: ilinniarnikkut. Pisariitsumik killeqanngitsumillu pisussaaffillisoq. Naakkittaatumik pissaaneqarneq imaluunniit qaammarsaataasumik oqaloqatigiinneq. Sorleq toqqassavarput. Suna neriuutigisinnaavarput?

Siulittaasup Inatsisartunut tamarmiusunut atuuffianik pingaarutilimmik ineriartortitsinermi peqataanissara Inatsisartut Siulittaasuattut kissaatigaara.

Pingaartumik Siulittaasoqarfimmi sulinitinni tamatta immikkut atuuffitsinnik ilisimasaqarnissarput sulissutiginiarpara. Siulittaasoqarfiup sulinermini nammineq perusia atorlugu suleriaatsinik aalajangersimasunik aammalu siulittaasoqarfimmi ilaasortat tamarmik partiimut pissusisamisoorumik pituttorsimangitsut suleriaatsimik atuilernissarput aammalu tamatumunnga taarsiullugu inuiaqatigiit innuttaasullu inatsisiliortunut paasinninnerat piumasaqaataallu tunngavigalugit Siulittaasoqarfiup suleriaaseqalernissaa sulissutiginiarpara.

Siulittaasoqarfimmi ilaasortat tamarmik sulinermini siullermik pitsaasumik naliliisinnaassuseqartariaqarput. Siulittaasoqarfimmi ataatsimiinnerit sioqqullugit Siulittaasoqarfiup ataatsimiittarfianut isinnginnermi politikikkut tunuliaqutariisat nassartannginnissaat paasineqarluni Siulittaasoqarfimmi sulineq iluseqalissasoq neriuutigaara. Taamaattoqarsinnaasoq aammalu tamanna angujartoripput nalunngilara.

Ilaasortat inuunermik isiginneriaasii, naalakkersuinikkut isumaat assigiinngitsut immikkullu ilisimasat assigiinngitsut iluini paasisimasaat tamat oqartussaaqataanerit tunngavigalugu inatsisiliortuni pisuussutitut isigineqarnissaat pillugu Inatsisartunut ilaasortat akornanni paasinninnerusoqarlunilu akuersisoqarnissaa aamma sulissutiginiarpara.

Tamattami inuunitsinni immikkut misillitagaqarpugut ilisimasaqalersimallutalu aammalu qinigaasinnaanerup saniatigut piumasaqaatinik allanik piumaffigineqarnatik innuttaasut tamarmik Inatsisartunut qinigassanngortissinnaallutik.

2009-mi junimi Inatsisartunut qinersineq

Namminersornerunerup ukiuni 30-ni atuunnerani 2009-mi junimi qinersinerup inerneratigut pingaaruteqartukut sorpassuartigut Kalaallit Nunaat pissutsinut nutaanut iserpoq.

Qinersinerup - aammalu inissitsiterluni ataatsimiinnerup - kingunitsiangua Inatsisartuni persuarsionartumik nalaataqarpugut, tamatumani Dronning Margrethep Aappaata namminersorneq pillugu inatsit nutaaq 21. juni 2009-mi kalaallinut innuttaasunut tunnummagu.

Taamaattumik junip qaammataa Inatsisartuni sulinermut sorpassuartigut pisoqarfiulluarpoq ulapiffiullunilu.

Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiata (NAKS) 2010-mi immikkut qulequtaqarluni ataatsimeersuarnera

NAKS-imi siulittaasuuneq Kalaallit Nunaata 2009-mi augustimigigaa aammalu NAKS-ip ukiuani aggersumi nunat avannarliit killiit aalisarnermut tunngasunik, tassunga ilanngullugu aalisagartassanik aqutsinerat pillugu 2010-mi junimi immikkut qulequtaqarluni ataatsimeersuortoqarnissaa pilersaarusiortlugu.

Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffianni qullersat 2010-mi ataatsimiinnerat

Tamatuma saniatigut NAKS-ip aalajangerpaa NAKS-ip ukiumoorumik ataatsimiinneranut atatillugu Tasiilami augustimi qullersat ataatsimiissasut.

Attaveqarnermut Ataatsimiittaliap 2009-mi ataatsimiinnera

Attaveqarnermut Ataatsimiittaliap folketingip siulittaasoqarfi- anik ataatsimeeqateqarnerani Siulittaasoqarfik ukiumoorumik peqataasarpoq, ataatsimiinnerillu Danmarkimi Kalaallit Nunaanilu paarlakaajaattumik ingerlanneqartarput.

Ukioq manna Skagenimi ataatsimiittoqarpoq aammalu 2010-mi augustip aallartinnerani Attaveqarnermut Ataatsimiittaliap tullianik ataatsimiinnissaa Kalaallit Nunaanni Tasiilami ingerlanneqassasoq isumaqatigiissutigineqarpoq.

Siulittaasoqarfimmi sulinerup ineriartorteqqinnissaanut inatsisiliortuni allani isumassarsiornissani Siulittaasoqarfiup kissaatigaa. Sapinngisamik partiinik tunngaveqarnani suleriaatsimik pilersitsisoqarnissaanut aammalu Inatsisartut tamarmiusut sinnerlugit aalajangiisoqartarneranut paasinnittoqarnissaanut Siulittaasoqarfik tapersorsorneqarpoq. Taama suleriaaseqalernissaq anguniarlugu Siulittaasoqarfik ukiuni aggersuni nunani avannarlerni killerni inatsisartunut tikeraarniarpoq, tamannalu aqutugalugu inatsisartuni allani suleriaatsit ilinniartigalugit.

Tamatuma saniatigut Siulittaasoqarfiup Inatsisartunut tamarmiusunut atuuffia pillugu ataatsimut paasinnittoqarnissaa pingaaruteqarpoq. Suliassaq tamanna ukiuni aggersuni Siulittaasoqarfiup sulinerani anguniagassat pingaarnersaraat.

NAKS aamma Nunani Avannarlerni 2009-mi ataatsimiinneq

Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiiffiata 2009-mi oktoberimi Stockholmimi ataatsimiinneranut atatillugu NAKS-ip suliassaqarfiata ataanu immikkut qulequtaqarluni ataatsimeersuarnissaq qullersallu ataatsimiinnissaa 2010-mi pilersaarusiorneqarnissaanik NAKS-ip aalajangiikkani nunani avannarlerni killerni naalakkersuisunut ilaasortanut aammalu Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiiffiata Siulittaasoqarfianut saqqummiuppa. Nunani avannarlerni killerni naalakkersuisut tamakkiisumik tapersiippat aammalu suliniutinut taakkununga tapersiisoqarluni.

Aammattaaq nunanut avannarlernut atatillugu nunat immikkoortui namminersorfiusut siunissami nunanik namminersorfiusunik taaneqartalernissaat pillugu NAKS-ip aalajangersagaa Nunat Avannarliit Siunnersuisoqatigiiffiata ataatsimiinnerani NAKS-ip saqqumiuppa. Tamatumaniissaaq Helsingforsimi isumaqatigiissut nunat avannarliit suleqatigiinnerannik maleruagassiiisoq naapertorlugu taamaattoqarnissaanut inatsisilerinikkut akimmiffissaqanngitsoq tikkuarneqarpoq.

2009-mi ukiakkut ataatsimiinneq

UKA 09 ulloq 25. september 2009-mi aallartippoq aammalu ullut ataatsimiiffiusussat 26-iusussatut pilersaarusiorteqarlutik. Immikkoortut ataasiakkaat eqqarsaatigalugit inersuarmi ataatsimiinnerit sivisunerat ilaatigullu Inatsisartuni oqaaseqarnissamut piffissaliussat nutaat sungiunnarneqarnerat pissutigalugit ullut ataatsimiiffiusussat ilaneqartariaqarsimapput.

Taamaalluni inersuarmi ulluni 28-ni ataatsimiiffiulluni aammalu siulittaasoqarfimmi 26-nik ataatsimiiffiulluni kiisalu oqaaseqarnissamut piffissaliussat pillugit Siulittaasoqarfimmi naliiiffiusumik isumasioqatigiittoqarluni UKA 09 ulloq 25. septemberimit ulloq 27. novemberip tungaanut ingerlanneqarpoq.

Oqaaseqarnissamut piffissaliussanik nutaanik naliiineq

Oqaaseqarnissamut piffissaliussat nutaat Naalakkersuisunit Inatsisartunillu sungiunnarneqartussat aammalu Inatsisartunut Naalakkersuisunullu ilaasortanit amerlasuunik oqaaseqaateqarfigineqartut Inatsisartut ataatsimiinneranni sapaatit akunneri siulliit marluk tunngavigalugit naliiiffigineqarnissaat Siulittaasoqarfiup toqqarpaa.

NILS BAUM

Sapaatit akunnerini siullerni marlunni oqallinnerit naliiivigineqarnerat tunngavigalugu Siulittaasoqarfiup paasivaa, naak oqaaseqarnissamut piffissaliussat nutaat pillugit isummat oqaatigineqartut amerlagaluartut oqaaseqarnissamut piffissaliussat nutaat ataatsimiinnerup nalaani allanngortinneqarnissaanut tunngavissat naammanngitsut.

Oqaaseqarnissamut piffissaliussat nutaat ataatsimiinneq tamaat misillitarneqarnissaanik pisariaqartitsisoqartoq Siulittaasoqarfik isumaqarpoq. Taamaalluni upernaakkut ataatsimiinneq aallartitsinnagu aammalu ukiakkut ataatsimiinneq tamaat tunngavigalugu oqaaseqarnissamut piffissaliussat nalilersorneqaaqqinnissaat Siulittaasoqarfiup aalajangerpaa.

Inatsisartuni oqalliseriaaseq

Aammattaaq Inatsisartuni oqaaseqarnissamut piffissaliussat saniatigut Inatsisartuni maleruagassat allasimasut allasimanngitsullu pillugit Inatsisartunut ilaasortat anner-tunerusumik ilisimasaqarnissaanut paasinninnissaanullu pisariaqartitsisoqartoq Siulittaasoqarfiup paasivaa.

Inatsisartut nutaat inersuarmi sulinermi tunngavissat piler-sittussaavaat. Inersuarmi akuereqarsinnaasumik pissusilersortoqarnissaanut oqaatsinillu atuisoqarnissaanut ataatsimut paasinnittoqassaaq aammalu tamanna tamanit iluaqutigineqassaaq tamatumunngalu ataatsimut paaseqatigiittoqartariaqarluni.

Suna tamaat pillugu allasimasunik inatsisiliorsinnaanatalu maleruagassiorsinnaanngilagut, taamaattumillu maleruagassanik allasimanngitsunik atuussinnaasunik paasinninnermi sapinngisamik piartumik oqimaaqatigiis-saarisooqarnissaanik pisariaqartitsisoqarpoq. Ilaasortat akunnerimmi pissusissamisoorumik ataqeqatigiissapput aammalu suliaq ataaseq pillugu isummat assigiinngitsut ar-laqarsinnaanerannut paasinnittariaqarlutik, taamaattumillu allat isumaat annertuumik ataqqisariaqarlugit.

Innuttaasut sinnerlugit pingaarutilinnik aalajangiisartussatut Inatsisartunut ilaasortat tamarmik assigiimmik qinerneqarput, suliarlu tamanna ataqqinnilluni suleqatigiinnikkut ingerlanneqartariaqarluni.

Taamaallutik Inatsisartunut ilaasortat tamarmik inersuarmi- oqaatsitigut, ussersornikkut timilu atorlugu pissusiler-sornerminnut inuttut akisussaaffeqarput, taamaaliornermikkut inersuarmi oqallinnernut suliamullu innuttaasut soqutiginnilersillugit aammalu taama sulinermi inatsisiliortut suliaannut paasinninneq tunngavigineqarluni.